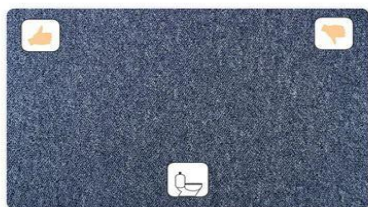

Samtalsmatta

Metoden för samtalsmatta utvecklades initialt för personer med kommunikationssvårigheter. Det är ett visuellt arbetssätt vilket är bra för många barn, inte bara för de som har svårigheter i kommunikation. Metoden, att använda en matta med bilder, möjliggör ett strukturerat samtal och ger möjlighet att uttrycka åsikter och känslor. Samtalsmattan hjälper till att hålla uppmärksamhet, den är konkret och kommunikationen blir tydlig.

Barn i förskoleålder kan behöva stöd i att förmedla vad de känner och tycker, då kan samtalsmattan vara till hjälp. Genom metoden får även pedagogen hjälp att undvika att lägga in värderingar och ställa ledande frågor. T ex "är det stökigt på samlingen?" istället ställs frågan "hur är samlingen?" Barn får möjlighet att titta på bilden och ges tid att fundera innan den placeras i vald kategori. Tänk på att använda bilder/symboler/foton som barn kan tolka utifrån ålder och utvecklingsnivå.

Man kan precis som det låter, använda en dörrmatta där man fäster bilder med kardborreband som då blir ett utmärkt kommunikationsredskap. Högst upp sätts bilder som symboliserar en visuell skala. Det kan vara glad gubbe/ledsen gubbe/neutral gubbe eller tumme upp/tumme ner som beskriver barnets åsikt/perspektiv på en situation. När man till exempel vill ta reda på hur ett barn upplever samlingen sätts en bild längst ner på mattan som symboliserar ämnet. Pedagogen ställer därefter frågor kring samlingens olika delar till barnet, exempelvis "Vad tycker du om att sjunga?" och lämnar över en bild som symboliserar att sjunga. Barnet placerar sen bilden under bra/tumme upp eller dålig/tumme ner. Genom olika svar från barnet har man sedan fått ledtrådar till att förstå och hitta funktionella lösningar.

Gör en samtalsmatta (se kapitlet Tryggsäcken) tillsammans med barnet och samtala kring olika situationer med hjälp av bilder. Till varje fråga, oavsett om det blir tummen upp eller tummen ner, är det förstås viktigt att ställa följdfrågor för att ta reda på mer om barnets perspektiv på situationen.

Förslag på frågor

Vad tycker du om ...?

- att vara inne på toaletten
- att be om hjälp
- att vänta
- att tvätta händerna
- att spela
- att torka dig
- kompisarna
- personalen
- vad du hör med dina öron
- vad du ser med dina ögon
- vad du känner med din näsa
- vad du känner med dina händer eller din kropp

Läs mer:

D Edfelt, A Sjölund, C Jahn & M Reuterswärd *Tydliggörande pedagogik i förskolan*, Natur & Kultur, 2019

B Hejlskov Elvén & A Sjölund *Hantera, utvärdera, förändra: med lågaffektivt bemötande och tydliggörande pedagogik*, Natur & kultur, 2018

A Sjölund & L W Henrikson *Förskolekompassen: för dig som möter barn som har svårt att navigera*, Gothia fortbildning, 2015